

TÜRK SİYASAL HAYATI

A

3451 2007 BÜTÜNLEME

1. Demokratik değerlerin benimsenmesini vurgulayan "demokratik pekişme" tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Seçkinci
- B) Tutucu
- C) Maksimalist
- D) Minimalist
- E) Çoğulcu

2. Bir rejimin biçimsel ve biçimsel olmayan kurallarının geniş ölçüde anlaşılıp kabul gördüğü ve başlıca siyasal aktörlerin, davranışlarını buna göre biçimlendirdiği duruma ne ad verilir?

- A) Demokratikleşme
- B) Parlamenterizm
- C) Siyasal katılım
- D) Siyasal kurumlaşma
- E) Demokratik pekiştirme

3. Guillermo O'Donnell, demokratikleşme sürecinin iki geçiş sürecini içerdiğini savunarak şöyle der: "Birincisi, önceki otoriter rejimden, demokratik bir hükümetin kuruluşuna geçiştir. İkinci geçiş, bu hükümetten demokrasinin pekişmesine, yani bir demokratik rejimin etkin işleyişine geçiştir... İkinci geçiş, birincisinden daha az zahmetli veya daha az uzun olmayacaktır; demokratik bir hükümetten demokratik bir rejime götüren yollar, belirsiz ve karmaşıktır; otoriterizme geri dönüş ihtimalleri de boldur."

Buna göre ikinci geçişin güçlükleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bu süreçle birlikte ikili parti yapısı desteklenmiş olur.
- B) Bu güçlükler parlamenter demokrasinin kesin olarak gelişip ve güçlenmesini sağlar.
- C) İkinci geçiş sürecinin ulaşacağı kesin sonuç, başkanlık sistemidir.
- D) İkinci geçiş sürende yaşanan güçlükler otoriterizme geri dönüş ihtimali ortadan kaldırır.
- E) Bu şekilde ortaya çıkan demokrasiler genellikle yeni demokrasilerin yer aldığı bir yapıda yer alır.

4. Juan J. Linz ve Alfred Stepan'ın demokratik pekişmeyi tanımladıkları üç alan aşağıdakilerin hangisinde bir arada verilmiştir?

- A) Demokratik, laik, paylaşımcı
- B) Davranışsal, demokratik, anayasal
- C) Başkanlık sistemi, otoriter sistem, anayasal
- D) Davranışsal, tutumsal, anayasal
- E) Çok partili, anayasacı, ulusalcı

5. Tek Parti CHP yönetiminde belirgin bir liberalleşme işareti ilk ne zaman görülmüştür?

- A) 1923
- B) 1930
- C) 1934
- D) 1938
- E) 1944

6. 10 Mayıs 1946'da toplanan CHP Kurultay'ında, dernek ve siyasal partilerin kurulması, TBMM seçim sisteminin ve tarihinin değiştirilmesi, parti liderlerinin görev süreleri gibi konularda önemli kararlar alınmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) DP'nin lider kadrosunun çatışmacı bir söylev sürdürmesi
- B) Halkın demokratikleşme konusunda baskılarının artması
- C) 1924 Anayasası'nın gelişen toplum yapısının ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak olması
- D) Uluslararası örgütlerden demokratikleşme konusunda yoğun baskılar gelmesi
- E) CHP'nin kendini yeni siyasal rekabet şartlarına uyarlamak istemesi

7. Tek parti CHP iktidarından, çok partili siyasal yaşama geçiş ve sonrasında, 1950 TBMM seçimleriyle DP'nin tek başına iktidara gelmesi sürecinde yaşanan siyasal gelişmelerde en belirleyici lider aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adnan Menderes
- B) Hasan Saka
- C) Recep Peker
- D) İsmet İnönü
- E) Celâl Bayar

A

3451 2007 BÜTÜNLEME

8. Türkiye'de 1945 ile 1950 yılları arasındaki demokrasiye geçiş süreci aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılır?

- A) Kendiliğinden geçiş
- B) Zorunlu geçiş
- C) Reform yoluyla geçiş
- D) Anayasal geçiş
- E) Devrim yoluyla geçiş

9. Aşağıdakilerden hangisi 1961 Anayasasının temel özelliklerinden biri değildir?

- A) Bağımsız yargının oluşturulması
- B) Kontrol ve dengeleme sisteminin oluşturulması
- C) Özgürlüklerin sınırlandırılması
- D) İdari özerkliklerin sağlanması
- E) Yasama içinde ikinci meclisin oluşturulması

10. 1965 seçimlerinde iktidara gelen AP'nin, 1961 Anayasası'nın bürokratik ve yargısal kurumlara aşırı yetkiler vererek, yönetilemez bir siyasal sistem yarattığı düşüncesiyle savunduğu anayasal değişiklik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yürütme organının güçlendirilmesi
- B) Yargısal kurumların yetkilerinin artırılması
- C) Oluşturulan ikinci meclisin kapatılması
- D) Sosyal hakların artırılması
- E) İdari yapıların özerkleştirilmesi

11. 1961 Anayasası, milli egemenliğin kullanılmasına ordu ve aydınlar gibi yeni ortaklar getirmiştir görüşüyle bu anayasaya karşı çıkan siyasal lider aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adnan Menderes
- B) Cernal Gürsel
- C) İsmet İnönü
- D) Celâl Bayar
- E) Talat Aydemir

12. 1971 ve 1973 Anayasa değişikliklerinde, silahlı kuvvetlerin, Danıştay ve Sayıştay denetimlerinden çıkarılması ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Ordu ile TBMM ilişkileri güçlendirilmiştir.
- B) Askerlerin kurumsal özerkliği güçlenmiştir.
- C) Genelkurmayın yetkileri artırılmıştır.
- D) Ordu, siyasetin içine girmiştir.
- E) Ordu, konum olarak yürütmenin karşısına yerleştirilmiştir.

13. Aşağıdakilerden hangisi, 1946-1960 arasında Türk parti sisteminin belirleyici özelliğidir?

- A) Teokratik sistem
- B) Monarşik sistem
- C) Tek parti sistemi
- D) Kitle parti sistemi
- E) İki parti sistemi

14. Parlamentoda temsil edilen partilerin sayısındaki artışa ne ad verilir?

- A) Parçalanmışlık
- B) Oynaklık
- C) Çoğulculuk
- D) Ayrışma
- E) Kitleleşme

15. 1983'de kabul edilen Seçim Kanunu, nisbi temsil sistemini ilke olarak korumuştur. Ancak yüzde 10'luk bir ülke barajı ve yüksek seçim çevresi barajı getirmiştir.

Buna göre, 1983'de kabul edilen Seçim Kanunu'nun amacıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Küçük partileri güçlendirmek
- B) Küçük partileri tasfiye etmek
- C) Asker-siyasetçi ilişkisini düzenlemek
- D) Azınlık partilerini güçlendirmek
- E) Tek parti anlayışına dönmek

16. Karşılıklı menfaat ilişkisine dayanan siyasal yapılanmaya ne ad verilir?

- A) Bütünleşme
- B) Siyasal uyum
- C) Yanlaşmacılık
- D) Endoktrinasyon
- E) Birleşme

17. Reform yoluyla demokrasiye geçişlerde, bu geçişi sağlayan otoriter yöneticiler hemen her zaman hükümetten ayrılmalarının şartlarını belirleyebildikleri ve yeni kurulacak demokratik siyasal düzende bir iktidar payına sahip olmalarını sağlayacak belli garantiler elde ederler.

Buna göre otoriter yöneticilerin yönetimden çekilirken elde ettikleri garantilere ne ad verilir?

- A) Vesayet garantileri
- B) Çıkış garantileri
- C) Yasal garantiler
- D) Mahfuz alanlar
- E) Seçim Manipülasyonu

3451 2007 BÜTÜNLEME

18. Aşağıdaki Cumhurbaşkanlarından hangisi, askeri rejim sonrasındaki demokratik rejimde, seçim sürecinin manipülasyonu ile seçilmiştir?

- A) Celâl Bayar
- B) Kenan Evren
- C) İsmet İnönü
- D) Fahri Korutürk
- E) Turgut Özal

19. Silahlı kuvvetlerin, Devlet Denetleme Kurulu'nun denetiminden muaf tutulması aşağıdaki düzenlemelerden hangisiyle sağlanmıştır?

- A) 1924 Anayasası'yla
- B) 1961 Anayasası'yla
- C) 1971 anayasa değişiklikleriyle
- D) 1982 Anayasası'yla
- E) 1995 anayasa değişiklikleriyle

20. 1982 Anayasası'nın geçici 15. maddesinde, askeri yönetimlerce kabul edilen kanunların anayasaya aykırılığının, demokrasiye geçişten sonra bile ileri sürülemeveceğini hükme bağlaması aşağıdakilerden hangisine bir örnektir?

- A) İhtilal düzenlemesinin sınırlandırılmasına
- B) Millî güvenlik politikasının sürdürülmesine
- C) Rejim hakkının korunmasına
- D) Olağanüstü halin devamına
- E) Askeri rejim işlemlerinin değiştirilmezliğine

21. Türkiye'de 1983 sonrasında ordu siyasetten düzenli bir şekilde çekilmiştir. Sivil başbakan Turgut Özal ile asker cumhurbaşkanı Kenan Evren arasında gayri resmi bir iş bölümü oluşmuştur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Parlamenteoya olan güvenin bir göstergesidir.
- B) Askerin, siyasetle ilişkisini düzenlenmesinin belirleyici bir örneğidir.
- C) Askeri geleneğin bir sonucudur.
- D) Bu durum Türk demokrasisinin Batı demokrasilerine yaklaşmasının bir göstergesidir.
- E) Seçim sisteminin bir sonucudur.

22. Aşağıdaki hangisi, sivil-asker ilişkilerinin demokratikleşmesi yönünde önemli adımlar atılmasını sağlayan temel nedendir?

- A) Avrupa Birliği sürecindeki reformlar
- B) Seçim sistemindeki değişimler
- C) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Türkiye için verdiği olumsuz kararlar
- D) Halktan gelen yoğun demokratikleşme isteği
- E) 11 Eylül sonrası oluşan siyasal eğilimler

23. Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı-Türk devletinin niteliklerinden biri değildir?

- A) Özerk bir yapıda olması
- B) Güçlü bir devlet geleneğinden yoksun olması
- C) Siyasal kültürde merkezi olması
- D) Belirli ölçüde etkin olması
- E) Merkezileşmiş bir devlet olması

24. 1982 Anayasası'nda dernekler, sendikalar, kooperatifler gibi menfaat gruplarının siyasal çalışmalara katılmaları ne şekilde düzenlenmiştir?

- A) Siyasal çalışmalara katılmaları yasaklanmıştır.
- B) Siyasi partilerle işbirlikleri sağlanmıştır.
- C) Siyasal partilerin bir organı olabilmeleri sağlanmıştır.
- D) Siyasi partilerle, sadece seçim döneminde işbirliği yapmaları hükme bağlanmıştır.
- E) Siyasal çalışmaları, partilere sadece parasal yardımla kısıtlanmıştır.

25. Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (TÜSİAD), hükümetle doğrudan doğruya karşı karşıya gelmeme politikasını ilk kez hangi hükümete karşı uygulamamıştır?

- A) 1969 Demirel hükümeti
- B) 1977 Milliyetçi Cephe hükümeti
- C) 1979 Ecevit hükümeti
- D) 1980 Askeri hükümeti
- E) 1983 Özal hükümeti

26. İş çevrelerinin çıkarlarını temsil eden Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) aşağıdaki modellerin hangisine uygundur?

- A) Korporatist model
- B) Plüralist model
- C) Anti-Korporatist model
- D) Çoğulcu model
- E) Yerel model